

Nyugdíj – rokkant nyugdíj – baleseti ellátás

Korábban rokkantsági nyugdíj néven ismert ellátási formát a jogszabályok ma rokkantsági járadék néven szabályozzák. Az ellátási forma szabályait a jelenleg is hatályos 83/1987. (XII.27.) MT rendeletben, valamint a társadalombiztosításra vonatkozó egyéb jogszabályokban találhatjuk. Abban az esetben ugyanis, ha a természetes személy korai életkorában nagymértékű egészségromlás következik be és így a személy a társadalombiztosítási ellátásokhoz szükséges minimum biztosítási – szolgálati – időt sem tudja megszerezni, úgy válhat jogosulttá erre a pénzbeli ellátásra. A rokkantsági járadékot igénylőnek konkrét feltételeknek is meg kell felelnie, így például a 25. életévét megelőzően keletkezett egészségkárosodásnak legalább 70 %-os mértékűnek kell lennie; az igénylő nem részesülhet nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában sem. Az igény benyújtását megelőző 6. hónap 1. napjával állapítható meg az ellátás abban az esetben, ha ezen a napon

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

az igénylő a 18. életévét már betöltötte. Fontos különbség a rokkantsági nyugdíj és az állami nyugdíj között, hogy a rokkantsági nyugdíj egészségi állapottól függ, és nem szükséges szolgálati idő megszerzése (amennyiben azonban az ellátásra jogosult eléri a rá irányadó nyugdíjkorhatárt, úgy részére a továbbiakban nyugellátás jár). Ugyancsak különbség, hogy míg a nyugellátással szemben végrehajtási eljárás foganatosítható -, tehát a nyugellátás (mint például a magánszemély munkával megszerzett jövedelme), végrehajtás alá vonható -, addig a rokkantsági járadék mentes a végrehajtás alól.

Az 1997. évi LXXX. törvény rendelkezik a társadalombiztosítási ellátásokról (továbbiakban Tbj törvény); ide tartozik a baleseti ellátás is, mely lehet baleseti egészségügyi szolgáltatás, baleseti táppénz, vagy baleseti járadék. Baleseti ellátásra a Tbj. törvény 5. § (1)-(3) bekezdésében foglaltak szerinti biztosítottakon túl az is jogosult, aki egyéni, illetve társas vállalkozóként kiegészítő tevékenységet folytatónak minősül, vagy saját jogú nyugdíjasként meghatározott jogviszonyban áll. A baleseti ellátás részletszabályait a kötelező egészségbiztosítás

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. számú törvény (a továbbiakban Eb tv.), valamint annak végrehajtási rendelete, a 217/1997. (XII.1.) Kormányrendelet tartalmazza. A baleseti ellátás üzemi baleset vagy foglalkozási betegség esetén jár. Az Eb tv. rendelkezései szerint üzemi baleset az a baleset, amely a biztosítottat a foglalkozása körében végzett munka közben vagy azzal összefüggésben éri, és az úti baleset (amit a biztosított munkába vagy onnan lakására – szállására - menet közben szenved el; az a baleset, ami a biztosítottat közcélú munka végzése vagy egyes társadalombiztosítási ellátások igénybevétele során éri. Ugyanezen jogszabály tartalmazza a foglalkozási betegség fogalmát is. Foglalkozási betegség tehát az a munkavégzés vagy a foglalkozás gyakorlása közben bekövetkezett olyan heveny és idült, valamint a foglalkozás gyakorlását követően megjelenő vagy kialakuló idült egészségkárosodás, amely a munkavégzéssel, a foglalkozással kapcsolatos, a munkavégzés, a munkafolyamat során előforduló fizikai, kémiai, biológiai, pszichoszociális és ergonómiai köröki tényezőkre vezethető vissza, illetve az, amely a munka-

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

vállalónak az optimálisnál nagyobb vagy kisebb igénybevételenek a következménye. A rokkantsági járadék szabályaihoz hasonlóan a baleseti ellátás különbözik a nyugellátástól abban, hogy a magánszemély jogosult egészségi állapota határozza meg a baleseti ellátás folyósítását, nem pedig a megszerzett szolgálai idő. A baleseti ellátás nem nyugellátás. A baleseti ellátások közé tartozó baleseti járadék esetében ki kell emelni, hogy a baleseti járadék mellett korlátozás nélkül lehet kereső tevékenységet folytatni. A baleseti járadék is emelkedik a nyugellátáshoz hasonlóan. Mivel a baleseti ellátásokat megalapozó egészségkárosodás érheti a magánszemély nyugdíjast is – hiszen a nyugdíjas bizonyos feltételek esetén végezhet az öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követően is munkát – így a baleseti ellátás különbözik a rokkantsági járadéktól, ugyanis baleseti járadék megállapítását nem zárja ki az, ha a magánszemély öregségi nyugdíjban részesül.

A rokkantsági járadékot és a baleseti ellátások közé tartozó baleseti járadékot – hasonlóan a nyugellátáshoz - az igénylő lakóhelye szerinti nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnél kell

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

igényelni, és megállapítás esetén a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság folyósítja, valamint mindkét ellátás a jogszabályban foglaltak szerint – a nyugellátáshoz hasonlóan - emelkedik.

- I. A nyugdíj feltételei a munkaviszonyban töltött idő szempontjából,
beszámítható szolgálati idő, eltérő, és kedvezményes szabályok (pl nők 40 év munkaviszony után, honvédség, rendvédelem, katasztrófavédelem kedvezményes szabályai, szolgálati nyugdíj)

A Tbj. törvényben biztosítottaknak minősülő személy biztosítással járó jogviszonyának 1997. december 31. napját követő időtartama szolgálati időnek számít, ha erre az időszakra az előírt nyugdíjjárulékot a biztosítottól levonták, és megfizették. A magánszemély 1998. január 1. napját megelőzően fennállott biztosítással járó jogviszonyát az 1997. december 31-én hatályos jogszabályok alapján kell szolgálati időként figyelembe venni. A mezőgazdasági őstermelő biztosítási ideje

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

is szolgálati időnek számít akkor, ha erre az időszakra nyugdíjjárulékot fizetett, illetőleg az előírt nyugdíjjárulékot megfizette.

A saját jogú nyugellátás mellett keresőtevékenység folytatható azzal a megkötéssel, hogy a keresőtevékenység időtartama szolgálati időként nem vehető figyelembe.

A nyugdíjellátás szabályai egyes esetekben kedvezményekre jogosítanak. Így például kedvezmény illeti meg a nőket, a honvédség és rendvédelem tagjait, a katasztrófavédelem tagjait.

Öregségi teljes nyugdíjra jogosult - életkorától függetlenül - az a nő, aki legalább 40 éves jogosultsági idővel rendelkezik, és – az általános szabályokkal egyezően – az öregségi teljes nyugdíj megállapításának napján biztosítással járó jogviszonyban nem áll. A törvény célja ugyanis, hogy a hosszú munkaviszonnyal rendelkező nőket kedvezményben része-

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

sítse figyelemmel arra, hogy a nők a családban és munkahelyen is helytállnak, a jogalkotó pedig ezt a kettős szerepvállalást értékeli. A kedvezményes öregségi nyugdíj ezen formája esetén jogosultsági időnek minősül a kereső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszony, valamint a terhességi-gyermekágyi segélyben, csecsemőgondozási díjban, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban és a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel megállapított ápolási díjban eltöltött idő, vagy ezekkel egy tekintet alá eső szolgálati idő (1998. január 1-jét megelőzően is).

Az öregségi teljes nyugdíj azonban nem állapítható meg annak a nőnek a részére, aki kereső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonnyal szerzett szolgálati ideje nem éri el a 32 évet. Kivételt képez ez alól a szabály alól az az eset, amennyiben a jogosult nő a saját háztartásában 5 gyermeket nevelt; ugyanis ekkor az előbb említett 32 éves szolgálati idő egy évvel csökken (azzal, hogy a

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

szolgálati időt minden további gyermek esetében újabb egy-egy évvel csökkentik, a csökkenés felső határa 7 év).

A Tny. törvény végrehajtására kibocsátott 168/1997. (X. 6.) Kormányrendelet 12. §-a határozza meg azt, hogy melyek azok a biztosítási jogviszonyoknak, amelyek időtartama a jogosultsági időbe beszámítható; ilyen példának okáért a kisiparosi tevékenység időszaka, a külföldi munkavállalóként folytatott tevékenység időszaka, közjegyzőként folytatott tevékenység időszaka (a teljes felsorolást lásd az internetes közzététel **mellékletében...**). Külön jogszabályok további jogviszonyokat határozhatnak meg, mint a jogosultsági időbe beszámítható biztosítási jogviszony; ilyen például az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény hatálya alá tartozó munkavégzés időtartama vagy a méltányossági gyermekgondozási segély folyósításának ideje.

A Tny. törvény rendelkezései szerint szolgálati időként kell figyelembe venni azt az időt is, amely a munkaviszony (vagy közalkalmazotti, kormányzati szolgálati, közszolgálati, állami

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

szolgálati jogviszony, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervezetek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény szerinti hivatásos szolgálati jogviszony, a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú tagjának (szolgálati viszonya) jogellenes megszűnésétől annak helyreállításáig, vagy az utóbbi mellőzése esetén a jogviszony jogellenes megszüntetésének jogerős megállapításáig telt el. A Tny törvény 38.§-a rendelkezik részletesen arról, hogy mely biztosítással járó jogviszonyon túli esetek vehetők figyelembe szolgálati időként, és melyek esetében kizárt a figyelembe vétel (a törvény szövegét lásd az internetes közzététel **mellékletében...**). Ki kívánjuk emelni, hogy be kell számítani szolgálati időként annak a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán folytatott tanulmányának az időszakát, amelyet öregségi nyugdíj esetében a magánszemély 1998. január 1-jét megelőzően folytatott, hozzátartozói nyugellátás esetében pedig bármikor – akár az előbbi időpontot figyelmen kívül hagyva – folytatott. Ha a biztosított magánszemély külföldön szerzett szolgálati időt, azt abban az esetben kell

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

beszámítani, ha a szolgálati időt az uniós jog alapján az Európai Unió valamely tagállamában, vagy Izlandon, Norvégiában, Lichtensteinben, Svájcban illetve ha bármely nemzetközi megállapodás szerint részes államban szerezte.

A törvény korábban lehetővé tette, hogy egyes kereső tevékenységeket folytató személyek az általános nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően – egyéb feltételtől is függően – nyugellátásra legyenek jogosultak. A Tny. törvény 2011. december 31. napjáig hatályban volt rendelkezése szerint az, aki a szervezet fokozott igénybevételével járó, továbbá az egészségre különösen ártalmas munkát végez, karkedvezményben részesül. A 168/1997. (X.6.) Kormányrendelet 1. számú melléklete tartalmazta azon munkakörök jegyzékét, melyek karkedvezményre jogosítottak. A 2011. évi CLXVII. számú törvény azonban megváltoztatta a Tny. törvény ezen rendelkezését – is – és megszüntette a karkedvezményes nyugdíjat (szolgálati nyugdíjat), 2011. december 31. napjától ezen nyugdíjforma megállapítására nincs lehetőség. A már megállapított nyugellátásokat 2012. január 1. napjától korhatár

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

előtti ellátásként (korhatár előtti öregségi nyugdíjként), a föld alatt végzett bányászati tevékenység esetén átmeneti bányászjáradékként, illetve a fegyveresek esetében szolgálati járandóságként kell továbbfolyósítani. A törvény azonban egyidejűleg lehetőséget biztosít arra is, hogy azok, akik az ellátásra már jogot szereztek, azok számára is megállapításra kerüljön a járandóság.

A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt. törvény) és a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Hjt. törvény) alapján a hivatásos állomány tagja szolgálati nyugdíjra és karkedvezményre volt jogosult. A jelenlegi szabályozás szerint ugyanezen személyek – az egyéb feltételek fennállása esetén - szolgálati járandóságra jogosultak. Az előbbieken említett feltétel lehet az, hogy 2011. december 31. napjáig 25 év szolgálati viszonyt tudjon igazolni, valamint, hogy a Hszt. törvény és a Hjt. törvény alapján a felmentést vagy a nyugellátásról szóló döntést

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

2012. január 1-jét megelőzően közölték, vagy aki rokkantsági szolgálati nyugdíjban részesült. A szolgálati járandóság folyósítása kizárja a korhatár előtti ellátás megállapítását.

Amennyiben a szolgálati járandóságban részesülő személy az öregségi nyugdíjkorhatárt betölti, az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésének napjától a szolgálati járandóság csökkentések nélküli teljes összegét öregségi nyugdíjként kell továbbfolyósítani. Amennyiben az öregségi nyugdíjas a szolgálati járandóság folyósítása alatt dolgozott, és legalább 365 nap szolgálati időt szerzett, a korhatár betöltésétől számított 6 hónapon belül kérheti a nyugdíja összegének új megállapítását (és a két összeg közül a kedvezőbbet kell folyósítani részére). Ha a szolgálati járandóságban részesülő személy elhalálozik, úgy a hozzátartozói nyugellátások megállapításának eljárása során is lehetőség van a fentiek szerint a nyugdíjnak újraszámítására. A korábban hivatkozott 2011. évi CLXVII. számú törvényre tekintettel ugyancsak megszűnt a - „korenghedményes” - nyugdíjazás az öregségi korhatár betöltését megelőzően a katasztrófavédelemben dolgozók, így a tűzoltók számára is.

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.